

Výročná správa obce Chyžné za rok 2013

Ján Greguš
starosta obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

1. Základná charakteristika obce Chyžné.

1.1. Geografická poloha obce – Obec Chyžné leží v juhovýchodnej časti Slovenského Rudohoria (Stolické vrchy), 5 km severozápadne od Jelšavy a 9 km na juhovýchod od Revúcej, mimo železničného spoja z Plešivca a cestovného spoja z Rožňavy pozdĺž Muránskej doliny, do Muráňa. Od spojov je vzdialená 1 km smerom na sever od Lubeníka, odkiaľ vedie do Chyžného jediná cestná prípojka. Dedina je vystavaná na terasovej plošine Muránskej doliny, stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 297 m o rozlohe 1952 ha. Klimatické podmienky obce patria do pásma mierne teplého (4-5 C), s ročnými zrážkami 900- 1000 mm.

1.2. Demografické údaje obce : V obci Chyžné má momentálne trvalý pobyt 412 obyvateľov, z toho 85 rómov. Počet obyvateľov v poslednom období viac menej klesá – je väčšia úmrtnosť ako pôrodnosť. Národnostná štruktúra obyvateľstva je slovenskej národnosti. Prevažná časť obyvateľstva Chyžného je evanjelického náboženstva a. v. ,obyvatelia rímskokatolíci tvoria 16,02% z celkového počtu obyvateľov .

1.3. Ekonomické údaje : V okrese revúca je 33,62 % nezamestnanosť. Ekonomicky aktívnych ľudí je v obci 268, t.j. 65,05 %, z toho je 70 nezamestnaných, čo je 26,11% ,dôchodcov je 64, t.j. 15,53 % a zvyšok sú mladiství a školopovinné deti 80, t.j. 19,41 %.

1.4. Symboly obce : Do užívania boli dané v roku 1997 počas seminára o živote a diele Sama Tomášika .Chyžné, ako všetky obce na Slovensku, používala v minulých storočiach v obecnej administratíve vlastnú pečať s osobitným znamením . Staršia je z roku 1621. Na kruhovej pečati v erbovom štíte so zaokrúhleným spodkom je nad mesiacom osemcípa hviezda. Osemcípa hviezda je znakom evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. Pravdepodobne preto sa dostala do znaku historickej pečate obce. Mesiac samostatne je symbolom opakujúcich sa zmien ,rastu ubúdania, smrti a znovuzrodenia. Najčastejšie sa pokladá za ženský element. V kresťanskej ikonografii sa s mesiacom často spája Panna Mária, či už stojaca alebo tróniaca na mesačnom kosáku , čo v oblastiach historického Rakúska pripomína víťazstvo nad Turkami. Erb obce Chyžné má podobu : V modrom štíte nad polmesiacom s tvárou osemhrotá hviezda, všetko zlaté. Farebná kompozícia vychádza z nasledovnej úvahy : štít erbu modrý, nakoľko je to farba oblohy, diaľky, čistoty. Modrá farba je tak isto znamením všetkého fantastického, nadzemského. Žltá farba predstavuje večnosť a premenlivosť (hviezda- večnosť, mesiac- premenlivosť). Vlajka obce Chyžné pozostáva zo štyroch pruhov vo farbách žltej (2/6), modrej (1/6), žltej (2/6), modrej(1/6). Vlajka ma pomer 2:3 a je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do tretiny jej list.

1.5. História obce: Prvý písomný vedecky overený záznam o obci je z roku 1427. Historici, odvolávajú sa na starobylý katolícky kostol, zhodne tvrdia, že obec jestvovala už dávno pred rokom prvého záznamu o nej. Samo Tomášik tvrdí, že obec jestvovala už pred tatárskym vpádom (1241- 1242) a jej obyvatelia boli slovanského pôvodu. Aj keď sa obyvatelia Chyžného v priebehu stáročí zaoberali prevažne poľnohospodárstvom, tradície tu malo i baníctvo a železiarstvo. Výnimočným zamestnaním v Chyžnom bolo furmanstvo.

1.6. Pamiatky obce: V obci sa nachádza ranogotický rímskokatolícky kostol Zvestovania Panne Márii z 13. Storočia. Najvýznamnejšou pamiatkou kostolíka je neskorogotický krídlový oltár z roku 1508 z dielne majstra Pavla z Levoče.

1.7. Významné osobnosti obce: Osobnosť, ktorá svojho času dostala našu obec do povedomia celého Slovanského sveta, významný slovanský spisovateľ a básnik **Samo Tomášik** (1813- 1887). Už od mladosti sa angažoval v slovenskom národnom hnutí. Už počas štúdií sa zapájal do národno- buditeľskej práce v slovenských spoločnostiach, či neskôr v štúrovskom spolku Tatrín. Udržoval tiež čulé osobné i korešpondenčné kontakty s čelnými predstaviteľmi slovenského i slovanského kultúrneho, vedeckého, či politického života. Napriek rôznym rodinným i osobným tragédiám, Samo Tomášik určitú dobu pôsobil ako senior a školdozorca a dbal

o rozvoj evanjelického školstva na Gemeri. Podporoval prvé slovenské gymnázium v Revúcej, bol aktívny i v Matici Slovenskej. Bol zástancom práv Slovákov proti maďarizačným tendenciám. Jeho báseň „Hej Slováci“ mu vo svojej dobe priniesla vďačnosť celého Slovanstva. Viaceré jeho básne znárodnili, ako napr. Hej pod Kriváňom, pôvodne Hej pod Muráňom. Samo Tomášik výnimočne zasiahol do slovenského literárneho. Kultúrneho i náboženského diania na Slovensku. Jeho dielo a odkaz sú aktuálne aj dnes.

Doc. PhDr. Ján Gallo CSc. (1922- 2008) – Pôsobil na filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove, kde zastával funciu prodekana. Pričinil sa o otvorenie pamätných izieb prvého slovenského gymnázia v Revúcej a pamätnej izby Sama Tomášika v Chyžnom. Z jeho najznámejších publikácií a vedeckých prác možno spomenúť monografie Revúcke gymnázium, Dejiny stredných škôl v Gemeri, Dejiny výchovy dospelých, Rétorika v teórii a praxi, Muránska Zdychava, Chyžné .

Anna Predmerská- Zúriková (1954) – Významná organistka. Koncertuje na domácich i zahraničných pódiiach. V súčasnej dobe pôsobí okrem koncertnej činnosti na Evanjelickej bohoslužobnej fakulte ako docentka.

Ondrej Gregor (1898- 1977)- Jeho zásluhou vzniklo v roku 1925 Úverové družstvo a v roku 1933 Mliekárske družstvo. Pôsobil ako dopisovateľ do časopisov Hospodársky dvor, Roľnícke noviny Tovar a iných publikácií. V roku 1945- 1948 podpredseda Ústredného družstva a predseda NUPODu v SR. Vtedajší Sbor povereníkov uznal jeho zásluhy a udelil mu druhú družstevnú cenu daniela G. Licharda za organizačnú prácu v družstevníctve.

Prof. Ing. Ján Zemiar PhD. (nar. 1945) – pôsobí ako profesor na Technickej Univerzite- Katedra nábytku a drevárskych výrobkov vo Zvolene.

Doc. Ing. Július Holéczy CSc. (1933- 2011) – pôsobí ako profesor na Hutníckej fakulte VŠT v Košiciach.

Juraj Šebók (1921- 1984) – Vyštudoval konzervatórium so zameraním na herectvo. Celý život bol členom Slovenského národného divadla . Účinkoval v mnohých televíznych a divadelných predstaveniach , ako Vlčie diery, Jánošík, Sám vojak v poli, Priehrada, Šťastie príde v nedeľu , Zemianska česť, Lazy sa pohli, Biela tma a mnohé iné.

1.8 Výchova a vzdelávanie: V súčasnosti v obci nemáme školu ani materskú školu. Deti do materskej a základnej školy dochádzajú do susednej obce Lubeník. V budove bývalého MNV je zriadená internetová kaviareň a pamätná izba Sama Tomášika.

1.9. Zdravotníctvo : Najbližšie zdravotné stredisko je v susednej obci Lubeník a najbližšia nemocnica s poliklinikou je v Revúcej.

1. 10. Sociálne zabezpečenie : V obci nefunguje ani klub mládeže, ani klub dôchodcov. Aktívna je základná organizácia Jednoty dôchodcov a poľovnícke združenie Hanová Chyžné.

1.11. Kultúra : Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje kultúrny dom. Obec v spolupráci s Mikroregiónom Magnezit zabezpečuje rôzne kultúrne programy a podujatia, ako napr. Štefanská zábava, Mikuláš, Deň matiek, Oslavy oslobodenia, Dni obce, Športový deň, stretnutie s dôchodcami, Výstup na Kohút, Ples Kométa Chyžné a iné rôzne podujatia.

1.12. Hospodárstvo: V obci máme dve predajne potravín a rozličného tovaru, dvoch stolárov, a dvanásť súkromných podnikateľov. Poľnohospodárstvom sa v obci zaoberajú dvaja súkromne hospodáriaci roľníci, firma Agrodružstvo a firma TRA,CE. R. Priemyselná výroba v našej obci nefunguje. Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude naďalej orientovať na poľnohospodársku prvovýrobu.

1.13. Organizačná štruktúra:

Starosta obce:

Zástupca starostu obce:

Hlavný kontrolór obce:

Obecné zastupiteľstvo :

Ján Greguš

Bc. Ondrej Kubej

Helena Tomšíková

MUDr. Eva Gurská

Štefan Kunštár

Igor Krjak

Bc. Ondrej Kubej

Ing. Ondrej Zemjar.

Referent OÚ:

Obecný úrad

Telefón:

Fax:

E-mail:

Jaroslava Baltazárová

Chyžné č.106, 049180

058/48882310

058/4882311

obecchyzne@revnet.sk

2. Rozpočet obce na rok 2013 a jeho plnenie

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2013. Obec na roku 2013 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2013 bol zostavený ako vyrovnaný. V priebehu roka po úpravách bol bežný rozpočet zostavený ako vyrovnaný, kapitálový rozpočet ako schodkový, finančný rozpočet ako prebytkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2013

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 12.12.2012 uznesením č.112/2012.

Rozpočet bol zmenený:

- prvá zmena schválená dňa 14.11.2013 uznesením č. 155/2013.

Po poslednej zmene bol rozpočet nasledovný.

Upravený rozpočet obce k 31.12.2013

Rozpočet obce v celých € :

Príjmy celkom	102 388
Výdavky celkom	91 740
Hospodárenie obce – prebytok	10 648

z toho :

Bežné príjmy	81 840
Bežné výdavky	81 840
Prebytok bežného rozpočtu	0

Kapitálové príjmy	0
Kapitálové výdavky	9 900
Schodok kapitálového rozpočtu	-9 900

Príjmové finančné operácie	20 548
Výdavkové finančné operácie	0
Hospodárenie z fin. operácií	20 548

2.1 Plnenie príjmov za rok 2013 v €

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
102 388	104 301,37	101,87

1) Bežné príjmy - daňové príjmy:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
77 760	77 582,18	99,77

2) Bežné príjmy - nedaňové príjmy:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
3 580	3 812,82	106,50

3) Bežné príjmy – granty a transfery :

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
500	11 306,37	2 261,27

Obec prijala nasledovné granty a transfery :

P.č.	Poskytovateľ	Suma €	Účel
1.	ÚPSVaR	9 123,14	Aktivačné práce, RP, HN
2.	Obvodný úrad Rimavská Sobota	137,94	Prenesený výkon štátnej správy na úseku hlásenia pobytu občanov registra obyvateľov – REGOB
3.	Krajský úrad životného prostredia BB	36,19	Prenesený výkon š. správy na úseku ž .p
4.	Obvodný úrad Rimavská Sobota	1 120,00	Voľby
5.	Ministerstvo financií	105,00	Nepedagog.zamestnanci
6.	Ministerstvo dopravy, výstavby a reg.roz.	607,10	Cestná infraštruktúra
7.	Recyklačný fond	177,00	
	Spolu	11 306,37	

Granty a transfery boli účelovo viazané a boli použité v súlade s ich účelom.

4) Kapitálové príjmy:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
0	2 000	2 000

5) Príjmové finančné operácie:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
20 548	9 600	46,72

2.2 Čerpanie výdavkov za rok 2013 v €

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% čerpania
91 740	92 649,57	100,99

1) Bežné výdavky:

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
81 840	83 060,57	101,49

v tom :

Funkčná klasifikácia	Rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
01.1.1.6 Výdavky verejnej správy	63 600	57 550,94	90,49
01.1.2 Finančná a rozpočtová oblasť	450	450,82	100,00
03.2.0 Ochrana pred požiarmi	300	671,28	223,76
04.5.1 Cestná doprava	2 000	1 481,78	102,19
05.1.0 Nakladanie s odpadmi	6 560	6 569,18	100,14
06.2.0 AČ	500	1 698,71	339,74
06.4.0 Verejné osvetlenie	2 660	3 118,87	117,25
08. Rekreačia, kultúra a náboženstvo	4 370	5 807,44	132,89
09.5 Vzdelávanie	600	306,00	51,00
10.2. Sociálne služby	800	5405,55	675,69

2) Kapitálové výdavky :

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% čerpania
9 900	9 589	96,85

- Obecná tabuľa
- Kamerový systém
- Prístrešok ku KD

3) Výdavkové finančné operácie :

Rozpočet na rok 2013	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
0	0	0

2.3 Plán rozpočtu na roky 2013 - 2015

2.3.1 Príjmy celkom

	Skutočnosť k 31.12.2013	Plán na rok 2014	Plán na rok 2015	Plán na rok 2016
Príjmy celkom	104 301,37	85 100	88 050	89 000
z toho :				
Bežné príjmy	92 701,37	81 550	88 050	89 000
Kapitálové príjmy	2 000,00	3 550	0	0
Finančné príjmy	9 600,00			

2.3.2 Výdavky celkom

	Skutočnosť k 31.12.2012	Plán na rok 2014	Plán na rok 2015	Plán na rok 2016
Výdavky celkom	92 649,57	85 100	88 050	89 000
z toho :				
Bežné výdavky	83 060,57	81 550	88 050	89 000
Kapitálové výdavky	9 589,00	3 550		
Finančné výdavky				

3. Hospodárenie obce a rozdelenie prebytku hospodárenia za rok 2013

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2013
Bežné príjmy spolu	92 701,37
Bežné výdavky spolu	83 060,57
Bežný rozpočet	9 640,80
Kapitálové príjmy spolu	2 000,00
Kapitálové výdavky spolu	9 589,00
Kapitálový rozpočet	-7 589,00
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	2 051,80
Vylúčenie z prebytku	
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	2 051,80
Príjmy z finančných operácií	9 600,00
Výdavky z finančných operácií	
Rozdiel finančných operácií	9 600,00
PRÍJMY SPOLU	104 301,37
VÝDAVKY SPOLU	92 649,57
Hospodárenie obce	11 651,80
Vylúčenie z prebytku	
Upravené hospodárenie obce	11 651,80

Prebytok rozpočtu v sume 2 051,80 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, navrhujeme použiť na:

- tvorbu rezervného fondu 10% 205,20 EUR

Skutočný zostatok finančných operácií v sume 71 751,71 EUR, navrhujeme použiť na:

- tvorbu príjmovej finančnej operácie v sume 71 751,71 EUR

Účtovný výsledok hospodárenia zisk vo výške 9 211,66 .- € vysporiadať na účte 428-
nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov

4. Bilancia aktív a pasív v €

4.1 AKTÍVA

Názov	ZS k 1.1.2013	KS k 31.12.2013
Neobežný majetok spolu	222 693,31	217 326,86
z toho :		
Dlhodobý hmotný	149 542,55	144 176,10
Obežný majetok spolu	75 929,32	76 705,70
z toho :		
Zásoby	0	0
Pohl'adávky	6 232,37	4 843,65
Finančný majetok	69 696,05	71 862,05
Časové rozlíšenie	541,69	712,92
Spolu	299 164,32	294 745,48

4.2 PASÍVA

Názov	ZS k 1.1.2013	KS k 31.12.2013
Vlastné zdroje krytia majetku	220 886,86	219 889,27
z toho :		
Fondy účtovnej jednotky	-8,64	-8,64
Výsledok hospodárenia	220 895,50	219 897,91
Závazky	799,67	520,34
z toho :		
Dlhodobé záväzky	189,78	160,34
Krátkodobé záväzky	609,89	360,00
Bankové úvery	0	0,00
Časové rozlíšenie	77 477,79	74 335,87
S P O L U	299 164,32	294 745,48

5. Vývoj pohľadávok a záväzkov v celých €

5.1. Pohľadávky

Pohľadávky	Stav k 31.12 2012	Stav k 31.12 2013
Pohľadávky do lehoty splatnosti	6 232,37	4 843,65
Pohľadávky po lehote splatnosti		

5.2 Závazky

Závazky	Stav k 31.12 2012	Stav k 31.12 2013
Závazky do lehoty splatnosti	799,67	520,34
Závazky po lehote splatnosti		

6. Hospodársky výsledok v celých eurách

Názov	Skutočnosť k 31.12.2012	Skutočnosť k 31.12. 2013
Náklady	94 768,32	97 361,42
50 – Spotrebované nákupy	14 678,54	18 610,91
51 – Služby	17 380,46	15 897,88
52 – Osobné náklady	38 582,55	41 773,63
53 – Služby		
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	9 285,17	5 992,36
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	14 352,27	14 414,64
56 – Finančné náklady	483,60	672,00
57 – Mimoriadne náklady		
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov		
59 – Dane z príjmov		
Výnosy	112 779,61	106 573,08
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	1 300,17	145,99
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb		
62 – Aktivácia		
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	77 946,21	87 267,94
64 – Ostatné výnosy	5 070,20	1 605,91
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	320,00	320,00
66 – Finančné výnosy	531,09	737,15
67 – Mimoriadne výnosy		
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	27 611,94	16 496,09
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV /	18 011,29	9 211,66

7. Ostatné dôležité informácie

7.1 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke

Vypracovala: Ing. Mária Ropeková

Predkladá: Ján Greguš, starosta obce

V Chyžnom, dňa 22.11.2014

